

УДК 327.7:339.9]:061.2АСЕАН

Георгій Череватий

ДИНАМІКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРАЇН АСЕАН

Стаття присвячена аналізу динаміки та перспектив розвитку членів Асоціації націй Південно-Східної Азії або ж АСЕАН. Автор акцентує увагу на економічному та політичному аспектах політики даного об'єднання.

Ключові слова: економіка, економічне піднесення, Американо-Китайське протистояння, Південно-Китайське море, АСЕАН

Актуальність дослідження динаміки та перспектив розвитку країн АСЕАН зумовлена швидким зростанням їхнього економічного впливу та політичної ваги на глобальному рівні. Регіон Південно-Східної Азії, де розташовані країни-учасниці АСЕАН, стає важливим торговельно-економічним центром, залучаючи великі інвестиції та забезпечуючи значну частину світового виробництва та споживання. В умовах мінливих міжнародних відносин, торговельних конфліктів та геополітичної конкуренції цей блок продовжує розширювати співпрацю між своїми членами та зміцнювати зв'язки із зовнішніми партнерами. Крім того, зростаюча економічна сила та інтеграція в рамках АСЕАН впливає на формування нових регіональних альянсів, сприяє стабільності та сприяє пошуку нових можливостей для взаємовигідної співпраці з країнами інших регіонів.

Вивчення цієї теми важливе для розуміння перспектив глобальної економіки та політики, а також для прогнозування потенційних викликів та можливостей розвитку як для країн АСЕАН, так і для їхніх партнерів.

Метою нашого дослідження є визначення динаміки розвитку країн АСЕАН, визначити їхні перспективи та роль у регіональній і глобальній економіці та політиці. *Завданнями є такі:* 1) проаналізувати історичний розвиток країн АСЕАН, їхні економічні, політичні та соціальні зміни, що сприяли створенню організації та забезпечили її стабільне зростання; 2) визначити основні перспективи розвитку країн АСЕАН у контексті сучасних економічних та політичних викликів регіону та світу.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Аналізу динаміки розвитку країн АСЕАН праці присвятили ряд авторів. Галієв М. М. у роботі «Розвиток інтеграційних процесів в АСЕАН та їх вплив на економічне зростання країн-учасниць» (2018) детально розглянув роль інтеграції в АСЕАН у стимулюванні економічного зростання членів організації. Він також проаналізував торговельні та інвестиційні процеси в рамках організації. Паламарчук А. Г. у статті «Регіональна інтеграція в Південно-Східній Азії: історія та перспективи розвитку» (2020) описав історичні передумови створення АСЕАН та окреслює перспективи її подальшого розвитку, зокрема в контексті економічних викликів регіону. Демчук С. І. у праці «Безпековий потенціал АСЕАН у системі міжнародної безпеки» (2019) дослідив політичні та безпекові аспекти діяльності організації, окреслюючи роль АСЕАН у підтримці стабільності в регіоні та її вплив на глобальну систему міжнародної безпеки. Бруммер М. у книзі «Southeast Asia in the New International Era» (2017) проводить глибокий аналіз ролі Південно-Східної Азії в сучасних міжнародних відносинах, розглядаючи, як країни АСЕАН адаптуються до нових геополітичних реалій. Ці роботи пропонують різні підходи до вивчення історичного контексту та сучасних викликів для країн АСЕАН, формуючи всебічний погляд на розвиток організації

Виклад основного матеріалу

Мал. 2

Що таке АСЕАН? (Мал. 1) У нашому інфопросторі майже ніхто ніколи не чув таку аббревіатуру, як АСЕАН. Розшифровується вона з англійської, як “Асоціація націй Південно-Східної Азії”. До неї входять такі держави, як М’янма, Таїланд, Камбоджа, Лаос, В’єтнам, Малайзія, Сінгапур, Індонезія, Бруней та Філіппіни. Їхня штаб-квартира розташовується в місті Джакарта, що в Індонезії. Метою організації є економічний та соціальний прогрес і стабільність в умовах мирного співіснування.

Мал. 1

Мапа країн-учасниць АСЕАН

У чому їхня перспектива?

Якщо ми придивимося до показників економічного зростання, то ми можемо побачити, що практично всі країни цього об’єднання мають непогані, а головне стабільні показники економічного зростання, за виключенням М’янми, де відбувається громадянська війна.

Країни Асоціації нині переживають період економічного піднесення у зв’язку із стрімким ростом населення та перенесенням виробництва продукції з більш розвинутих країн, наприклад, із Китаю в Малайзію. Також, значна частина з цих країн заробляє чималі статки через

Дані World Bank щодо росту ВВП країн регіону за 2022 рік

туризм. Столицю Таїланду – місто Бангкок – відвідує більше 20 мільйонів людей на рік, минулого року за розрахунками журналу “Middle East Economy” воно посіло друге місце в світі за популярністю серед туристів. Також, у цьому рейтингу в десятку лідерів потрапили Сінгапур (4 місце) та столиця Малайзії Куала-Лумпур (10 місце). Індонезійський острів Балі також користується суттєвою популярністю.

Однак, не лише туризмом та дешевою робочою силою заробляють країни АСЕАН. Також ці країни в останнє десятиліття змогли привабити до себе чимало інфлюенсерів, коучів, працівників аїті-сектора та інших людей, чия робота ведеться через інтернет. Вони часто обирають країни на кшталт Таїланду або Малайзії для постійного проживання через їхній клімат, низьку ціну, високу якість послуг, легкість отримання візи та стабільність.

Чи не є це молодим та перспективним аналогом ЄС?

АСЕАН, як і будь-який інший регіональний союз має багато спільних рис із Європейським Союзом. Країни альянсу мають купу договорів, що забезпечують вільну торгівлю між ними. Окрім цього, у

межах союзу є робочі групи, які віддалено нагадують Єврокомісію. Останнім часом обговорюють ряд митних мір (на кшталт єдиної візи АСЕАН), які фактично скопійовані з політики, закріпленою Шенгенською угодою.

Утім, органи АСЕАН не мають керуючих функцій та є лише консультативними для країн-членів. Наприклад, усередині організації немає судового органу, аналогічного ЄСПЛ, або парламентського органу, схожого на Європарламент (або навіть Ради Європи).

Проте, країни АСЕАН, зокрема за допомогою інструментів співтовариства, цілком вдало впоруються із актуальними економічними викликами, як от інфляція (у країнах регіону вона є найнижчою у світі), зниження експорту через падіння купівельної спроможності Китаю – найбільшого імпортера, або пандемії COVID-19.

АСЕАН в умовах сучасних світових конфліктів

Країни блоку територіально розташовані поблизу Китаю, що вочевидь призводить до обміну товарами між країнами, який щорічно лише зростає. Проте в контексті Американсько-Китайського протистояння все по-іншому.

Серед країн АСЕАН існує лише один стабільний союзник США – Філіппіни, де розташована їхня військова база, проте інші країни Асоціації, як правило, тяжіють до нейтралітету в цьому протистоянні, аніж до того, аби обирати чиюсь сторону. Деякі з цих країн, а саме Філіппіни, Бруней, Малайзія та В'єтнам мають територіальні суперечки з Китаєм за рахунок територіальних вод у Південно-Китайському морі, де Китай заявляє свої претензії на значну його частину. Китай активно намагається освоювати маленькі острови в цьому морі, аби зміцнити свої територіальні посягання на цей регіон.

Мал. 3

Мапа Південно-китайського моря, жовтим та зеленим виділені межі притязань КНР

Стосовно різних мілітарних угод і договорів, то тут безумовно переважає США, які планомірно протягом багатьох десятиліть проводять політику розширення свого військового впливу в цих країнах, проте в останні роки й Китай почав вести подібну політику, підписавши в 2022 році Меморандум взаєморозуміння із Камбоджею.

Мал. 4

Мапа того, чию сторону зайняли країни світу в новітній Російсько-Українській війні

Стосовно позиції цих країн по відношенню до новітньої Російсько-Української війни, то тут більшість цих країн дипломатично стоїть на боці України, за виключенням М'янми та Лаосу, що займають радше проросійську позицію та В'єтнаму, що тримає нейтралітет.

Висновки. Підсумовуючи, можна сказати, що даний регіон, не дивлячись на всі свої проблеми та недоліки, є одним із найперспективніших у наш час. Низка країн, що стрімко розвиваються, уже зараз набувають розголосу в світових ЗМІ, б'ючи чергові рекорди та приваблюючи до себе все більше людей. А в контексті світових конфліктів сучасності за ними із затримкою подиху спостерігатиме весь світ.

Список літератури:

1. Шергін С. О. Асоціація держав Південно-Східної Азії. Велика українська енциклопедія URL: https://vue.gov.ua/Асоціація_держав_Південно-Східної_Азії (дата звернення: 02.04.2024).
2. GDP growth (annual %) The World Bank URL: [https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2022&most_re-](https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2022&most_recent_year_desc=true&start=1961&view=map&year=2022)
cent_year_desc=true&start=1961&view=map&year=2022 (дата звернення: 02.04.2024).
3. Vietnam Full Year Gdp Growth // Trading economics URL: <https://tradingeconomics.com/vietnam/full-year-gdp-growth>. (дата звернення: 02.04.2024)
4. The most visited cities in the world / Anthon Carcia // Middle East Economy 2024 URL: <https://economymiddleeast.com/news/most-visited-cities-in-the-world/>.(дата звернення: 02.04.2024)
5. American vs. Chinese Systems of Alliances and Accords in the Asia-Pacific Region [Maps] / К. Опара, J. Iwan, Ł. Kobierski // Institute of New Europe 2022 URL: <https://ine.org.pl/en/american-vs-chinese-systems-of-alliances-and-accords-in-the-asia-pacific-region-maps/>. (дата звернення: 02.04.2024)
6. The ASEAN region is the world's economic dark horse. Here's why / Arsjad Rasjid // World Economic Forum 2023 URL: <https://www.weforum.org/agenda/2023/08/asean-economic-growth/>.(дата звернення: 02.04.2024)
7. Southeast Asia's economies: Softening but still strong / D. Bugrov, D. Dhara, K. Kamarudin // McKinsey & Company 2023 URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-asia/southeast-asias-economies-softening-but-still-strong>. (дата звернення: 02.04.2024).

Cherevaty G. O. – student of the Faculty of International Relations, Political Science, and Sociology of Odesa I. I. Mechnikov National University.

DYNAMICS AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF ASEAN COUNTRIES

The article is devoted to analyse dynamics and prospects of development of Association of Southeastern Asian Nations or ASEAN. Author is focusing on economic and political aspects of the union's policy.

Key words: *economics, economic growth, American-Chinese confrontation, South China Sea, ASEAN*

*Рекомендовано до друку –
к. політ. н., доцентом Глебовим В. В.*

Стаття надійшла в редакцію 12.04.2024 р.